

Tetování do usně

Objevují se stále častěji dotazy na tetování do kůže, resp. usně. Nepatří to mezi nejrozšířenější techniky zdobení usně, ale tato možnost napadne postupně každého. Nejčastěji se s ní můžeme potkat u tetování bot, protože tam lze běžné techniky zdobení kůže vzory jako je carving nebo stamping použít jen velmi omezeně (vzhledem k práci s mokrou kůží, modelování napínáním na kopyto a nepravidelném oblém tvaru boty). Tuto techniku si můžete vyzkoušet i u mne na kurzu, ale sám se jí věnuji jen vyjímečně, přesto se pokusím vám přiblížit moje dosavadní zkušenosti, avšak věřím, že zkušený tatér vám určitě na toto téma podá mnohem více informací! Většina lidí, kteří tuto techniku vyzkouší a nejsou tatěři od ní rychle upouští, neboť je to technika vyžadující značné umělecké nadání a praxi. Ve své podstatě tetování do usně probíhá stejně jako do lidské kůže (jedná se o zanášení pigmentu do struktury kůže jehlou), jen nemusíte řešit sterilitu, dezinfekci a můžete si tetovaný objekt libovolně otáčet. Navíc useň bude tužší, bude více pojímat pigment na povrchu v případě absence povrchového laku nebo naopak bude více hladká po užití laku a techniky pro přenášení vzoru budou fungovat hůře (aby nedošlo k znečištění usně volnou barvou při stírání je bohužel téměř nutné tetovat do lakované nebo jinak povrchově uzavřené usně).

Potřeby na tetování

Handpoke držák

- pokud nechcete využívat strojek a opravdu nikam nespěcháte, můžete tetovat i pouze tradičním ručním způsobem, kdy jednotlivé vpichy jehlou zajišťuje pouze vaše ruka. K tomuto způsobu se využívají běžné jehly do strojků, ale je vhodné si pořídit držák ve tvaru pera pro pevnější úchop.

Tetovací strojek

- tetovacích strojků je několik typů a jejich výběr je velmi individuální. Můžete zakoupit levné nepříliš jemné a hlučné strojky za pár set až po dražší za několik tisíc.
- *cívkové strojky* - tradiční strojky fungující na principu "telegrafu", kdy se střídá magnetické působení dvou elektrických cívek a to způsobuje pohyb jehly. Tyto strojky jsou více hlučné a vydávají typický bzučivý zvuk. Jsou náročnější na

nastavení (aby cívky hezky spínali ocelový jazýček a gumičky měli správnou sílu) a výměna jehly je složitější.

- *rotační strojky* - u těchto strojků je pohyb zajišťován malým elektromotorem. Obvykle jsou jemnější, tišší, ale také dražší než cívkové strojky.
- *cartridge strojky* - jsou skupinou obvykle rotační strojků do kterých se nedává klasická jehla zajištěná gumičkou a špička s tubusem spojené přes grip, ale cartridge, což je špička s již zabudovanou jehlou a upínacím mechanismem do strojku na druhém konci. Jejich nevýhodou je vyšší cena (což při opakovaném užití na useň není zase tolik podstatné), ale výhodou je rychlé a jednoduché vyměňování (zacvaknout, otočit, hotovo).
- vzhledem k tomu, že potřebujete jiné nastavení na kreslení linií a jiné na stínování, tak je obvyklé používat zároveň minimálně dva tetovací strojky, aby jste nemuseli stále měnit jehly a nastavení.
- Můj první strojek byl klasický cívkový, nyní jsem pořídil cartridge rotační strojek v tvarové variantě pera PEN (je to jak držet tlustý fix) a je to výrazně zjednodušení práce..

Napájecí zdroj, Spouštěcí pedál, Propojovací kabel

- samotný strojek vám samozřejmě stačit nebude a je třeba k němu pořídít zdroj, který dodává příslušné napětí. Čím vyšší napětí na zdroji nastavíte, tím rychleji bude jehla kmitat (běžné pracovní napětí se pohybuje 5-15V, ale záleží to na konkrétním strojku a preferencích uživatele). Dále se prodávají duální zdroje, ke kterému mohou být připojeny dva strojky a přepíná se jednoduše mezi aktivním strojkem. Dále potřebujete propojovací kabel s adekvátními koncovkami (clip-cord), dle vašeho strojku a pedál, kterým spouštíte strojek. V nabídce je velmi mnoho typů pedálů, ale obecně doporučuji tenčí, aby jste nemuseli tolik zvedat chodidlo při používání.

Jehly na tetování

- jehly pro většinu strojků jsou standardizovaného rozměru a liší se pouze koncovou částí
- jehly se obecně dělí podle rozestavení hrotů na *round liner* (hroty do úzkého hustého kruhu pro tvorbu linií) , *round shader* (hroty do kružnice pro stínování) , *flat* (hroty v linii pro vyplňování ploch a stínování), *magnum* (hroty ve dvou liniích nad sebou pro stínování)
- dále se dle číselného označení liší jehly v počtu hrotů, což určuje šířku například linie a její výslednou sytost, délky kónické části hrotu atp.
- jehlu je před použitím dobré velmi lehce prohnout, aby měla dobrý kontakt s tubusem a špičkou

Špičky, gripy

- špičky/koncovky se vyrábějí kovové nebo plastové a slouží k vedení jehly a jako rezervoár barvy. Grip je část za který se strojek drží a do kterého je uchycena špička a zároveň tubus (vše se běžně z hygienických důvodů používá pouze jednorázově nebo se sterilizuje po použití, což se nás netýká). Pro snadnější čištění a trvanlivost jsou tedy výhodnější kovové špičky.
- špička musí být nastavena tak, aby hroty jehly přečnívali jen o malý kousek (cca 0,5-2mm) a při pohybu zajížděla dovnitř pro nabrání jehly, ale zároveň při vysunutí zanášela barvu dostatečně hluboko do usně

- pro každou jehlu je nutno mít adekvátní špičku (dle ukončení), tedy hlavní je odlišný typ pro round a flat/magnum

Cartridge

- pokud máte cartridge stroj, tak nepoužíváte klasické jehly, špičky, gripy, tubus ale pouze cartridge, které jsou vlastně špička s jehlou v jednom kuse a uchycovací patičky na konci. Grip je pak obvykle součástí stroju samotného a tubus není přítomen vůbec.

Barvy na tetování

- na běžné tetování se používají speciální tetovací vodou ředitelné barvy, kde je kladen důraz na zdravotní nezávadnost, která pro použití na useň není moc podstatná. Tyto barvy fungují velmi dobře i na useň, ale velkou nevýhodou je vysoká cena. Samozřejmě můžete tetovací barvy zakoupit i přes obchodní portály (Ebay, Aliexpress,...) přímo například z Číny za mnohem nižší cenu. Pro běžné tetování do lidské kůže toto rozhodně nelze doporučit (barvy obvykle nemají certifikaci zdravotní nezávadnosti), ale pro náš účel jsou naprosto dostačující. Tyto barvy jsou obvykle na bázi glycerinu s vodou, tedy vodou ředitelné (podstatné pro umývání přebytků barvy nebo ředění).
- lze použít i jiné barvy které obsahují volně difundovaný pigment v rozpouštědle, jako jsou akrylové barvy na kůži, lihové nebo olejová mořidla na kůži, slyšel jsem o užití potravinových barviv. Bohužel při použití akrylových barev zůstává tetované místo lesklé (stejně jako při malování těmito barvami) a mořidla se zase mají tendence rozpíjet, u potravinových mám pochybnosti o stálosti. Tedy mnou jsou používány levné tetovací barvy z Číny, neboť jsem vhodnější barvu za rozumný peníz nenašel.
- pokud budete tetovat "černobíle" stínované obrazce (např. portréty) je vhodné pořídit si sady černých barev pro stínování (obvykle 3 lahvičky o různém odstínu) nebo si je vytvořit přesným ředěním destilovanou vodou sám.

Stojánek na kalíšky s barvou

- nedílnou pomůckou pro tetování jsou malé plastové kalíšky, do kterých si vždy nanese barvu a následně zde smáčíte pravidelně špičku s jehlou, často používám tento stojánek při jiných technikách (barva akrylovými barvami, natírání šelakem při blokové technice atp.). Pokud vám tam zůstane barva a plánujete ji brzy opět použít, tak není samozřejmě problém kalíšek uzavřít zabalením do stretch folie.

Přenášení vzoru

- tatéři běžně používají pro přenos motivu na kůži přenášeční papír. Postup je takový že načrtnutý nebo vytisknutý motiv si podložíme překreslovacím modrým papírem. Nejedná se o běžný uhlový papír "kopírák", ikdyž ten by asi pro náš účel snad také šlo použít, jen by přenesený motiv asi nebyl tak trvanlivý. Pod něj ještě přidáme speciální tenký přenášeční papír. Následně tvrdou tužkou nebo tupým hrotem obtáhneme celý obrázek (zrcadlově obrácený !). Tím se nám s překreslovacího papíru přenesou barevný vzor na přenášeční papír. Následně je nutné natřít podklad kam přeneseme obrazec gelovým přípravkem na bázi alkoholu (prodávají speciální pro tetování, ale údajně fungují i

dezinfekční gely na ruce), poté přiložit přenášecí papír s motivem a vyhladíme od středu. Po uhlazení vidíme přenesený motiv, který je nutno ještě nechat chvíli zaschnout. Samozřejmě se dělají i fixy a zmizíky pro kreslení motivů. My tento postup můžeme použít bohužel pouze na zalakovanou kůži, neboť barva z přenášecího papíru nebo fixu lze běžně odstranit vodou nebo speciálním odstraňovačem na vzory z lidské kůže, ale z usně to nefunguje.. Samozřejmě na zalakované usni přenesený motiv nedrží zase tak dobře, jako na lidské kůži a tedy je potřeba dávat si pozor, aby jste si nesmazali motiv v průběhu tetování..

- další možností pro přenesení vzoru obdobně jako při technice carvingu, kterou běžný tatér nemá. V případě tříslouchiněné kůže si ji navlhčit a přiložit pauzový průsvitný papír s nakresleným/vytištěným vzorem. Následně tupým nástrojem překreslit celý vzor a ten nám zůstane na kůži, jako tmavé linie. Následně je nutno kůži nechat uschnout (případně nabarvit mořidly) a aplikovat lak, který zamezí nežádoucímu zbarvení kůže při stírání přebytečné barvy po tetování.

Ubrousky a voda na stírání

- samozřejmě je nutné v průběhu tetování stírat přebytečnou barvu, tak aby nám nezaschla na povrchu výrobku. Stírat nejlépe ubrousky nebo hadříkem dostatečně namočeným v příslušném ředidle, dle použité barvy (tedy nejčastěji voda) v kombinaci se suchými ubrousky. Často k čištění používám také hygienické čistící ubrousky. Je třeba pracovat zlehka, aby nedošlo k mechanickému sedření povrchového laku na kůži a následnému nežádoucímu zbarvení kůže tetovací barvou. Při průběžném stírání je nutné vyhnout se setření zbylého načrtnutého motivu. Předpokládám, že že používání rukavic při barvení je samozřejmost.